

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 września 2017r., w sprawie z powództwa (...)

(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

o zapłatę 13.978,00 złotych, Sąd Rejonowy w Skierniewicach zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 13.977,01 zł wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1.), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2.) i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.316,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. (wyrok k. 244, uzasadnienie k. 247 – 259, tom II)

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w pkt 1 i 3, tj. w części uwzględniającej powództwo oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego, to jest.:

a. art. 498 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, będące wynikiem pominięcia przez Sąd I instancji okoliczności, że w toku postępowania pozwana dokonała potrącenia wzajemnych wierzytelności stron oświadczeniem z dnia 11 września 2017 r.;

b. art. 481 § 2 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie odsetek za opóźnienie w wysokości niezgodnej z wysokością odsetek ustawowych określoną w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie art. 481 § 2⁴ k.c.;

2. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, to jest.:

a. art. 316 k.p.c., poprzez wydanie wyroku, którego podstawą nie był stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, wskutek zaniechania rozpoznania zarzutu potrącenia wierzytelności stron w kontekście oświadczenia o potrąceniu z dnia 11 września 2017 r. oraz całkowitego pominięcia okoliczności, że w chwili zamknięcia rozprawy roszczenie pozwanej przysługujące jej wobec powódki było wymagalne oraz pozwana dokonała jego potrącenia;

b. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., poprzez zaniechanie dokonania oceny oraz zaniechanie odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do części materiału dowodowego w postaci przedstawionych przez pozwaną dowodów z dokumentów

w postaci: faktur, inwentaryzacji i orzeczenia o stanie technicznym hali produkcyjnej, wezwania do zapłaty z dnia 7 września 2017 r., oświadczenia

o potrąceniu wierzytelności z dnia 11 września 2017 r. oraz zaniechaniu odniesienia się do okoliczności potwierdzonych powyższymi dowodami - co świadczy

o nierozpoznaniu przez Sąd Rejonowy istoty sprawy w tym zakresie;

c. art. 328 § 2 k.p.c., polegające na zaniechaniu odniesienia się przez Sąd do stanowiska, zarzutów i argumentacji pozwanej oraz zgłoszonych dowodów

w zakresie m.in.:

i. wezwania powódki do zapłaty z tytułu zniszczenia przędzy wskutek zalania hali magazynowej pismem z dnia 7 września 2017 r. i związanej z nim wymagalności roszczenia,

- ii. potrącenia roszczeń dokonane przez pozwaną oświadczeniem z dnia 11 września 2017 r.,
- iii. kwestionowania roszczenia co do wysokości z uwagi na naliczanie przez powódkę odsetek w wysokości niezgodnej z przepisami regulującymi wysokość odsetek ustawowych za dany okres,
- iv. charakteru prawnego umowy łączącej strony - co świadczy o nierozpoznaniu przez Sąd Rejonowy istoty sprawy.

d. art. 207 § 6 k.p.c., polegające na:

i. oddaleniu, jako spóźnionych, wniosków dowodowych pozwanej zgłoszonych później niż w odpowiedzi na pozew, choć były one związane z potrąceniem roszczeń, które zostało dokonane dopiero po złożeniu odpowiedzi na pozew, podczas gdy dokonanie potrącenia jest uprawnieniem o charakterze materialnym i może zostać dokonane na dowolnym etapie postępowania sądowego (także w postępowaniu apelacyjnym),

ii. oddaleniu wniosków dowodowych pozwanej zgłoszonych później niż w odpowiedzi na pozew, jako spóźnionych, przy jednoczesnym dopuszczeniu i nieuznaniu za spóźnione wniosków dowodowych powódki zgłoszonych później niż w pozwie - co stanowiło naruszenie zasady równości stron postępowania;

e. (oznaczony w apelacji jako podpunkt i.) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

i. wnioskowanie sprzeczne z zasadami swobodnej oceny dowodów, polegające na uznaniu, że okoliczność, że każdorazowe potwierdzanie przez pracowników pozwanej otrzymania not odsetkowych oznacza zaakceptowanie przez pozwaną stanu zadłużenia wskazanego w notach, pomimo tego, że pracownicy przyjmujący noty jedynie potwierdzali ich doręczenie, natomiast nie byli uprawnieni do reprezentowania pozwanej, w szczególności składania oświadczeń w jego imieniu,

ii. wnioskowanie sprzeczne z zasadami swobodnej oceny dowodów, polegające na uznaniu, że protokół przekazania potwierdza, że pozwana nie zgłaszała nigdy zastrzeżeń co do stanu najmowanej hali, podczas gdy tego rodzaju protokół służy weryfikacji przez odbierającego stanu obiektu w chwili jego zdania oraz udokumentowaniu ewentualnych zastrzeżeń odbierającego odnośnie tego stanu, natomiast nie ma na celu dokumentowania zastrzeżeń zdającego obiekt co do jego stanu w całym czasie trwania umowy, przy tym przedstawiony przez powódkę dokument nie odnosi się do umowy będącej przedmiotem niniejszego postępowania,

iii. wyprowadzenie na podstawie materiału dowodowego wewnętrznie sprzecznych wniosków, polegających na uznaniu, że złożenie przez pozwaną oświadczenia o potrąceniu wierzytelności potwierdza istnienie jednej z potrącanych wierzytelności, a jednocześnie nie potwierdza istnienia drugiej z nich,

iv. przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów i dokonywanie ustaleń faktycznych sprzecznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w postaci uznania, że pismem z dnia 7 grudnia 2016 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 10.049,15 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od nieterminowego regulowania należności, podczas gdy powyższym pismem powódka wezwała pozwaną do zapłaty należności głównej w kwocie 10.049,15 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności tej kwoty.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i oddalenie powództwa w całości,
- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych,

- ewentualnie - w związku z zarzutem nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy – wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Skierniewicach do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Na rozprawie apelacyjnej pozwana wniosła o dopuszczenie dowodu z wydruku strony internetowej strony powodowej na okoliczność numeru faksu powódki. Wniosek ten uzasadniła stanowiskiem pełnomocnika powódki przedstawionym w odpowiedzi na apelację. (apelacja k. 262-266v, protokół z rozprawy apelacyjnej k. 291,292, tom II)

Powódka wniosła o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego, według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 273 – 281, tom II)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest częściowo zasadna, co skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem apelacji w pozostałej części.

Sąd Rejonowy dokonał w znacznej części prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne z tą zmianą, że pismem z dnia 7 grudnia 2016 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty należności głównej w kwocie 10.049,15 złotych wynikającej z niezapłaconych 62 faktur szczegółowo wymienionych w treści pisma oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w płatnościach naliczonych od dnia wymagalności wymienionych należności do dnia zapłaty w terminie 3 dni od otrzymania wezwania. (dowód: wezwanie do zapłaty k. 147-148)

Dodatkowo Sąd Okręgowy ustalił:

Faktura nr (...) została zapłacona w dniu 22 lipca 2016r. (dowód potwierdzenie przelewu otrzymanego k. 172)

Faktura nr (...) została zapłacona w dniu 22 sierpnia 2016r.

Faktura nr (...) została zapłacona w dniu 22 sierpnia 2016r. (dowód potwierdzenie przelewu otrzymanego k. 194)

Faktury nr (...) zostały zapłacone w dniu 21 września 2016r. (dowód potwierdzenie przelewu otrzymanego k. 186)

W wezwaniu do zapłaty z dnia 7 września 2017 r. pozwana wezwała powódkę do zapłaty 24.637,60 zł z tytułu zniszczenia 1159 kg przędzy do dnia 10 września 2017r. (dowód: wezwanie z 7 września 2017r. k.228).

W piśmie z 11 września 2017 r. adresowanym do powódki pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługującej pozwanej o naprawienie szkody w wysokości 24.637,60 zł powstałej w wyniku niezapewnienia przez powódkę należytego stanu technicznego wynajmowanej hali magazynowej położonej w Ł. przy ul. (...), które doprowadziło do zalania w dniu 15 stycznia 2016r. magazynu i zniszczenia towaru w postaci 1150 kg przędzy z wierzytelnością powódki z tytułu odsetek za opóźnienie w płatnościach czynszu oraz opłat związanych z eksploatacją nieruchomości w wysokości 13.978 zł. (dowód: pismo z dnia 11 września 2017 r. k. 230)

Powyższe uzupełniające ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o wskazane wyżej dowody, które uznał za wiarygodne.

Sąd Okręgowy pominął wniosek dowodowy zgłoszony przez pozwaną na rozprawie apelacyjnej na podstawie art. 381 k.p.c.

Zgodnie z art. 381 k.p.c. sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

Przez nowe fakty i dowody należy rozumieć te, które nie były stronie znane do chwili wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji (art. 316 k.p.c.) lub te, które powstały już po wydaniu wyroku. Można powoływać również fakty i dowody, które wprawdzie były znane stronie przed wydaniem wyroku przez sąd pierwszej instancji, lecz ich powołanie przez stronę nie było konieczne.

Przepis art. 381 k.p.c. ma charakter wyjątkowy, nie może być więc interpretowany w sposób rozszerzający (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13.6.2012 r., II CSK 608/11, opubl. Legalis).

Uregulowanie zawarte w tym przepisie jest wyrazem dążenia do koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji. Strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi liczyć się z tym, że sąd drugiej instancji wniosku dowodowego nie uwzględni (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17.04.2002 r., IV CKN 980/00, opubl. Legalis).

W przepisie art. 381 k.p.c. chodzi o te fakty i dowody, które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, według którego strona nie może skutecznie żądać ponowienia czy uzupełnienia postępowania dowodowego tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny materiału dowodowego przez Sąd I instancji bądź przypuszczała, że do wskazania spornej okoliczności wystarczy inne dowody (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 1997, II CKN 446/97. OSNCP 1998/4/67).

Strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Strona powinna zatem przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c., co w rozpoznawanej sprawie nie nastąpiło.

Z podniesionych w apelacjach zarzutów, w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 roku, w sprawie II CK 409/03, opubl. Lex nr 148384).

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 316 k.p.c., poprzez wydanie wyroku, którego podstawą nie był stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Art. 316 § 1 k.p.c. wyraża zasadę aktualności orzeczenia sądowego. Oznacza to, że sąd rozstrzyga sprawę biorąc pod uwagę stan faktyczny istniejący w chwili zamknięcia rozprawy oraz stan prawny w tej dacie obowiązujący.

Przepis art. 316 § 2 k.p.c. wymaga od sądu otwarcia rozprawy na nowo w przypadku ujawnienia się po jej zamknięciu faktów lub dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Użycie przez ustawodawcę określenia „ujawnienie się” oznacza, że okoliczności lub dowody, które mają stanowić podstawę otwarcia rozprawy, nie mogły być stronie znane przez jej zamknięciem.

W rozpoznawanej sprawie żadne istotne okoliczności nie ujawniły się dopiero po zamknięciu rozprawy, tym samym art. 316 § 2 k.p.c. nie mógł być zastosowany

a zarzut naruszenia tego przepisu jest niezrozumiały.

Co do § 1 art. 316 k.p.c. stwierdzić należy, że wbrew stanowisku skarżącej, Sąd I instancji wydał wyrok, którego podstawą był stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Naruszenie art. 316 k.p.c., zdaniem skarżącej, ma polegać na zaniechaniu rozpoznania zarzutu potrącenia wiarytelności stron w kontekście oświadczenia o potrąceniu z dnia 11 września 2017 r. oraz całkowitego pominięcia okoliczności, że w chwili zamknięcia rozprawy roszczenie pozwanej przysługujące jej wobec powódki było wymagalne oraz pozwana dokonała jego potrącenia.

Ocena skuteczności zarzutu potrącenia jest dokonywana na etapie stosowania prawa materialnego.

Sąd Rejonowy nie wydał żadnej formalnych decyzji w przedmiocie wniosków dowodowych zgłoszonych w punktach od 1 do 4 pisma procesowego z dnia 11 września 2017. Również w treści uzasadnienia wyroku nie dokonał oceny tych dowodów zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. Jednakże powyższe uchybienie nie stanowi naruszenia art. 316 k.p.c.

Skarżąca nie wskazała że konkretne zdarzenia, których sąd nie uwzględnił miały wpływ na wynik sprawy.

Należy odróżnić procesową decyzję Sądu o dopuszczeniu dowodu (art. 236 k.p.c.) lub o oddaleniu wniosku dowodowego strony przy założeniu istnienia przesłanek z art. 217 § 2 i 3 k.p.c., od oceny wartości dowodowej poszczególnych dowodów.

W rozpatrywanej sprawie pominięcie omawianych dowodów z dokumentów nie było wynikiem rzekomych błędów na etapie dowodzenia, lecz wynikało z określonej ich oceny. Innymi słowy, nie zostały one włączone do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia nie dlatego, iż Sąd Rejonowy błędnie zaniechał ich przeprowadzenia lub też nie wydał formalnej decyzji o ich oddaleniu (do czego zresztą w świetle przesłanek z art. 217 § 2 i 3 k.p.c. nie miał podstaw), lecz jedynie z tej przyczyny, iż wobec wątpliwej ich wartości merytorycznej okazały się one nieprzydatne dla rozstrzygnięcia, a zatem nie miały mocy dowodowej. To stanowisko Sądu I instancji apelujący mógłby zaś skutecznie zwalczać jedynie w ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Częściowo trafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c., poprzez zaniechanie dokonania oceny oraz zaniechanie odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do części materiału dowodowego.

Ocena wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych środków dowodowych stanowi podstawowe zadanie sądu orzekającego, przy czym powinna być ona dokonana w sposób konkretny, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania o istnieniu lub nieistnieniu weryfikowanego w postępowaniu dowodowym faktu, uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych. Z kolei wiarygodność danego dowodu wynika z jego indywidualnych cech i obiektywnych okoliczności, za względu na które zasługuje on w ocenie sądu na wiarę lub nie (zob. J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 132 i n.). Swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się, że jej granice wyznaczane są przez kryteria: logiczne, ustawowe i ideologiczne (zob. wyr. SN z 12.2.2004 r., II UK 236/03, Legalis). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów nie opiera się na ilościowym porównaniu przedstawionych przez świadków i biegłych spostrzeżeń oraz wniosków, lecz na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną z doświadczeniem życiowym (zob. wyrok SN z 20.3.1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne

z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne

z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne (tak też SN w wyroku

z 27.9.2002 r., IV CKN 1316/00, Legalis). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki

w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (zob. wyrok SN z 27.9.2002 r., II CKN 817/00, Legalis; wyrok SN

z 16.12.2005 r., III CK 314/05, OwSG 2006, nr 10, poz. 110). Czynniki ustawowe ogranicza sąd w możliwości dokonania oceny jedynie tych dowodów, które zostały prawidłowo przeprowadzone, według reguł określonych przez ustawodawcę,

z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (zob. postanowienie SN z 11.7.2002 r., IV CKN 1218/00, Legalis; wyrok SN z 9.3.2005 r., III CK 271/04, Legalis). Oznacza to, że przy ocenie mocy i wiarygodności dowodów sąd bierze pod rozwagę nie tylko „materiał dowodowy”, ale także wyjaśnienia informacyjne stron, oświadczenia, zarzuty przez nie zgłaszane, zachowanie się stron podczas procesu przejawiające się np. w odmowie lub utrudnieniach w przeprowadzeniu dowodów, itp. (tak też SN w wyroku z 24.3.1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382). Za czynnik ideologiczny warunkujący granice swobodnej oceny dowodów uznaje się poziom świadomości prawnej sędziego, na którą składa się znajomość przepisów prawa, doktryny i orzecznictwa, jak ogólna kultura prawna oraz system pozaprawnych reguł

i ocen społecznych (zob. W. Siedlecki, Realizacja zasady swobodnej oceny dowodów

w polskim procesie cywilnym, NP 1956, Nr 4). Sąd II instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu I instancji bez konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia (zob. wyrok SN z 4.10.2007 r., V CSK 221/07, Legalis). Uprawnienie to w przypadku dowodów z zeznań świadków czy też z przesłuchania stron jest uzasadnione

w szczególności wówczas, gdy dowody te mają jednoznaczną wymowę, a ocena sądu

I instancji jest oczywiście błędna. Same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd I instancji, nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd II instancji odmiennego stanowiska, o ile tylko ocena ta nie wykroczyła poza granice określone w komentowanym przepisie (tak też SN w wyroku z 21.10.2005 r., III CK 73/05, Legalis).

Sąd Okręgowy na podstawie wezwania do zapłaty z dnia 7 września 2017 r.

i oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z dnia 11 września 2017 r. dokonał własnych ustaleń faktycznych.

Faktury, inwentaryzacja i orzeczenie o stanie technicznym hali produkcyjnej

z lutego 2012r. mają wątpliwą wartość merytoryczną w rozpoznawanej sprawie i są nieprzydatne dla jej rozstrzygnięcia.

Wydruki rejestru połączeń z dnia 11 września 2017r. (k.229, 231) nie stanowią dowodu doręczenia powódce wezwania z dnia 7 września 2017r.

i oświadczenia o potrąceniu wierzytelności z dnia 11 września 2017 r. Nie wynika

z nich jakiej treści dokument został przesłany na wskazany numer faksu (...). Ponadto nie zostało wykazane, że ten numer faksu należał do powódki.

Poza tiretem iv nie jest trafny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. sformułowany w punkcie 2. podpunkt e. (w apelacji oznaczony jako i) petitum apelacji.

Ustalenia faktyczne dokonane w oparciu o załączone do akt noty odsetkowe są prawidłowe, zgodne z ich treścią i nie są kwestionowane przez pozwaną.

Ocena skutków prawnych podpisów złożonych na tych notach przez pracowników pozwanej wiąże się z oceną prawną a nie oceną dowodów i ustaleniami faktycznymi.

W oparciu o protokół przekazania (k. 215) Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 16 czerwca 2016 roku dzierżawiona przez pozwaną nieruchomość została przekazana powodce. Powyższe ustalenie jest zgodne z treścią protokołu i w żaden sposób nie narusza art. 233 § 1 k.p.c.

W toku postępowania pozwana nie zgłosiła żadnych dowodów na okoliczność zgłaszania zastrzeżeń co do stanu dzierżawionej hali.

W rozważaniach prawnych, odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu potrącenia, Sąd I instancji stwierdził: „jednocześnie o zdarzeniu szkodowym, wysokości powstałej szkody strona powodowa nigdy nie została powiadomiona. Pozwana podpisała protokół przekazania dzierżawionej nieruchomości nie czyniąc jakichkolwiek zastrzeżeń, co do ewentualnego rozliczenia powstałej szkody. Nie podjęła żadnych prób obniżenia należnego powodce czynszu dzierżawnego. Dodatkowo należy wskazać, iż kwota przedstawiona do potrącenia nie jest prawidłowo udowodniona, a zgłoszone na tą okoliczność dowody z zeznań świadków były, jak wykazano wyżej, spóźnione.”

Obowiązek udowodnienia roszczenia zgłoszonego do potrącenia obciąża zgłaszającego na ogólnych zasadach (art. 6 k.c.), zatem samo zgłoszenie w formie zarzutu procesowego nie oznacza jeszcze, że nastąpiły materialnoprawne skutki określone w art. 498 i 499 k.c. (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 września 2010 r., V CSK 43/10, LEX nr 677907).

Rację ma skarżąca, że w piśmie z dnia 7 grudnia 2016 r. powodka wezwała pozwaną do zapłaty należności głównej w kwocie 10.049,15 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności tej kwoty, a nie skapitalizowanych odsetek.

Błędne ustalenia faktyczne oparte na wezwaniu do zapłaty z dnia 7 grudnia 2016 r. zostały zmienione przez Sąd Okręgowy.

Nie sposób zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., polegającym na zaniechaniu odniesienia się przez Sąd do stanowiska, zarzutów i argumentacji pozwanej oraz zgłoszonych dowodów.

W judykaturze prezentowany jest trafny pogląd, że strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki należy ocenić jako zasadny tylko wtedy, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wskazanych

w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli apelacyjnej bądź kasacyjnej (por. wyrok SN z 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 100). Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie jest dotknięte wadami, które uniemożliwiałyby skontrolowanie na jakiej podstawie faktycznej i prawnej Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy uzupełnił ustalenia faktyczne w zakresie wezwania do zapłaty z dnia 7 września 2017 r. oraz pisma zawierającego oświadczenie o potrąceniu z dnia 11 września 2017 r.

Ocena prawidłowości naliczanie przez powodkę odsetek wiąże się ze stosowaniem prawa materialnego a nie procesowego.

Również kwestia oceny charakteru prawnego umowy łączącej strony wiąże się ze stosowaniem prawa materialnego a nie procesowego.

Zarzut naruszenia art. 207 § 6 k.p.c. nie może być skutecznie podniesiony na etapie postępowania apelacyjnego, ponieważ pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika zgłaszając zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. do postanowienia z dnia 15 września 2017r. (k. 238) nie wskazała tego przepisu. Wskazała jedynie art. 217 i 227 k.p.c.

Przepis art. 162 k.p.c. daje możliwość reakcji strony na dostrzeżone w toku posiedzenia uchybienia sądu w zakresie przepisów postępowania. W ten sposób strona może wskazać na każde naruszenie przepisów procedury, bez względu na ich wagę dla toczącego się postępowania. Celem regulacji art. 162 k.p.c. jest zapobieganie niełojalności procesowej przez zobligowanie stron do zwracania na bieżąco uwagi sądu na wszelkie uchybienia procesowe w celu ich niezwłocznego wyeliminowania i niedopuszczenie do celowego tolerowania przez strony takich uchybień z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach odwoławczych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 4.10.2006 r., II CSK 229/06, Legalis).

W odniesieniu do profesjonalnego pełnomocnika wskazanie spostrzeżonego przez stronę uchybienia powinno być połączone z wyczerpującym przytoczeniem naruszonych przepisów postępowania wraz z wnioskiem o wpisanie tak sformułowanego zastrzeżenia do protokołu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10.8.2006r., V CSK 237/06, OwSG 2007, nr 2, poz. 19, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - I Wydział Cywilny z 2013-10-22, I ACa 561/13 opubl: www.orzeczenia.ms.gov.pl).

W prawidłowo ustalonym stanie faktycznym nie jest trafny zarzut naruszenia art. 498 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie.

Potrącenie jest instytucją prawa materialnego, czynnością materialnoprawną, której celem jest doprowadzenie do wygaśnięcia wzajemnych zobowiązań (art. 498 k.c.), drogą jednostronnego oświadczenia materialnoprawnego wywołującego skutek prawny, niezależnie od woli uprawnionego do wierzytelności objętej potrąceniem, do chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła się zapoznać z jego treścią (art. 499 k.c., art. 61 k.c.). Może to nastąpić zarówno, gdy w odniesieniu do danych wierzytelności nie toczy się jeszcze postępowanie sądowe, jak i wtedy gdy postępowanie takie się już toczy. W tym ostatnim przypadku, oświadczenie może być złożone w ramach postępowania sądowego, stanowiąc swoistą czynność materialnoprawną zawierającą w sobie złożenie oświadczenia woli o potrąceniu i zgłoszenie zarzutu procesowego mającego na celu oddalenie z tej przyczyny powództwa w całości lub części, jak również poza postępowaniem sądowym, z samym tylko powołaniem się w procesie na fakt dokonania potrącenia (informacyjny zarzut procesowy o potrąceniu - zarzut nieistnienia wierzytelności).

W sytuacji powołania się na zarzut potrącenia podniesiony przed wytoczeniem powództwa, czy też podniesienia zarzutu potrącenia w toku postępowania, gdy jest on procesowo dopuszczalny, zarzut ten winien być zbadany z punktu widzenia przesłanek przewidzianych w art. 498 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 498 § 1 k.c. rozpoznając zarzut potrącenia należy ocenić, czy dwie osoby są względem siebie wierzycielami, a wierzytelności są tożsame rodzajowo (pieniężne lub rzeczy oznaczone tylko co do gatunku) oraz mają przymiot wymagalności i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem. Ocenę tę należy dokonywać na dzień złożenia oświadczenia o potrąceniu i jego doręczenia.

W przypadku spełnienia przesłanek potrącenia oświadczenie złożone przez jedną ze stron wywołuje skutki prawne w chwilę jego złożenia, a zgodnie z art. 499 zd. drugie k.c. oświadczenie to ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Co zostało już wyżej stwierdzone, obowiązek udowodnienia roszczenia zgłoszonego do potrącenia obciąża zgłaszającego na ogólnych zasadach (art. 6 k.c.), zatem samo zgłoszenie w formie zarzutu procesowego nie oznacza jeszcze, że nastąpiły materialnoprawne skutki określone w art. 498 i 499 k.c. (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 września 2010 r., V CSK 43/10, opubl. Legalis).

Na pozwanej spoczywał obowiązek wykazania istnienia wierzytelności zgłoszonej do potrącenia, jednak pozwana nie sprostała temu obowiązkowi.

Nie udowodniła, że w dniu 15 stycznia 2016r. doszło do zalania 1150 kg przędzy, że za to zalanie powódka ponosi odpowiedzialność oraz że wartość zalanej przędzy wynosi 24.637,60 zł.

Dokumenty załączone do pisma z dnia 11 września 2017r. są nieprzydatne do ustalenia powyższych okoliczności faktycznych.

Zgromadzone w sprawie dowody dają podstawę do uznania, że wiążąca strony umowa była umową dzierżawy a nie najmu.

Zgodnie z art. 693 § 1 k.c. przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydzierżawiającemu umówiony czynsz.

Zgodnie z § 1 umowy z 1 grudnia 2006r. na podstawie niniejszej umowy wydzierżawiający oddaje dzierżawcy w dzierżawę halę produkcyjno – magazynową o powierzchni 600 m kw. Oraz pomieszczenie 50 m kw. z przeznaczeniem na cele biurowe położone w Ł. przy ul. (...).

W toku postępowania nie zostało wykazane, że w rzeczywistości przedmiot umowy został przekazany wyłącznie do używania bądź też, że przedmiot ten nie mógł przynosić pożytków.

Zasadny jest zarzut naruszenia art. 481 § 2 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie odsetek za opóźnienie w wysokości niezgodnej z wysokością odsetek ustawowych określonych w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie art. 481 § 2⁴ k.c.

Zgodnie z art. 481 § 2 k.c. jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Stosownie do treści art. 481 § 2⁴ k.c. Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie.

Odsetki ustawowe za opóźnienie od:

1/ faktury nr (...) na kwotę 24.190,31 zł za okres od 25 marca 2016r. do 21 lipca 2016r. wynoszą 556,71 zł;

2/ faktury nr (...) na kwotę 5.535,00 zł za okres od 16 kwietnia 2016r. do 21 sierpnia 2016r. wynoszą 136,93 zł;

3/ faktury nr (...) na kwotę 24.287,92 zł za okres od 28 kwietnia 2016r. do 21 sierpnia 2016r. wynoszą 544,98 zł;

4/ faktury nr (...) na kwotę 5.535,00 zł za okres od 19 maja 2016r. do 20 września 2016r. wynoszą 133,75 zł;

5/ faktury nr (...) na kwotę 26.243,87 zł za okres od 28 maja 2016r. (26 maj 20016r. dzień ustawowo wolny od pracy) do 20 września 2016r. wynoszą 588,87 zł.

Łączna suma tych odsetek wynosi 1.961,24 złotych. Powódka od w/w faktur naliczyła odsetki w łącznej kwocie 3.922,49 złotych. Różnica wynosi 1.961,25 zł i powództwo co do tej kwoty zostało oddalone.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok jak w punkcie I pkt A, a na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałej części.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając.

W postępowaniu przed Sądem Rejonowym powódka przegrała sprawę w 14 % (z dochodzonej kwoty 13.978,00 zł ostatecznie nie zostało uwzględnione powództwo w kwocie 1.962,24 zł), a wygrała sprawę w 86 %.

Łączne koszty procesu przed Sądem I instancji wyniosły 7.933,00 zł, w tym powódka poniosła koszty w kwocie 4.316,00 zł (opłata od pozwu – 699,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika – 3.600,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa- - 17,00 zł), pozwana poniosła koszt w kwocie 3.617,00 zł (wynagrodzenie pełnomocnika- 3.600,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł).

Powódka powinna ponieść 14 % kosztów, tj. 1.110,62 zł, a poniosła koszty w kwocie 4.316 zł, a więc należy je się zwrot kosztów od pozwanej w kwocie 3.205,38 zł.

Wynagrodzenia pełnomocników stron : powódki – radcy prawnego, pozwanej- – adwokata zostały ustalone na podstawie § 2 pkt. 5 właściwych rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności w ich pierwotnym brzmieniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., również dokonując stosunkowego ich rozliczenia.

Pozwana zaskarżyła wyrok co do kwoty 13.977,01 zł zaś apelacja została uwzględniona co do kwoty 1.961,25 zł, to jest w 14 %.

Pozwana przegrała postępowanie apelacyjne w 86 %.

Łączne koszty postępowania apelacyjnego wyniosły 4.299,00 złotych, w tym po stronie powódki 1.800,00 złotych (wynagrodzenia pełnomocnika powódki), a po stronie pozwanej 2.499,00 złotych (opłata od apelacji – 699,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej – 1.800,00 złotych).

Pozwana powinna ponieść 86% kosztów, to jest 3.697,14 zł, a poniosła koszty 2.499,00 zł, a zatem ma zwrócić powódce koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 1.198,14 zł).

Wynagrodzenia pełnomocników stron: powódki – radcy prawnego, pozwanej- – adwokata zostały określone na podstawie § 2 pkt. 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 właściwych rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności w ich obecnym brzmieniu.

Mariola Szczepańska Krzysztof Wójcik Tomasz Bajer